

מזון עד שימותו, והלכה היא למשה מסיני. ואלו הן: ולד חטאת, תמורת חטאת, מתו בעליה, נתכפרו בעליה באחר, עברה שנתה] וכן **מעוֹת ההולכות לים המלח** [הפריש מעות לחטאתו, ומת, ילכו המעות לאיבוד לים המלח, כי כשם שהחטאת מתה, כן דמיה ילכו לאיבוד].

לא נהנין מהן, אסור לכתחילה ליהנות מהן, **ולא מועלין**, בדיעבד, אם נהנה מהן, אינו חייב לשלם אפילו את הקרן, ולא גזרו רבנן דיין מעילה על הנהנה מהן⁽⁵¹⁾.

וקשה על דברי עולא, הסובר שחטאת שמתה מועלין בה מדרבנן⁽⁵²⁾?

קמשמע לן, משמיעתנו המשנה, שבכל זאת גזרו עליה מעילה. וכל שכן שאר קדשי קדשים, שאינם עומדים לכפרה, ואין אנשים בדילין מהן כל כך, כל שכן שגזרו בהן רבנן מעילה, כדברי עולא.

הגמרא מקשה על מה ששינונו שקרבן חטאת שמתה, מועלין בהם מדרבנן.

והטאת שמתה מי אית בה, וכי יש בה דין מעילה אפילו מדרבנן?!

והתניא, שינונו בכרייתא: **הטאות המתות** [חמש חטאות פסולות שדינן למות, דהיינו שאין דינן לרעות עד שיפול בהם מום ויפדו אותן, אלא סוגרים אותן ברפת ומונעים מהן

ו"לא מועלין", מדאורייתא, ואילו מדרבנן יש להן מעילה.

וכן מציין בגליון הש"ס. ועיין בתוס' יב ב ד"ה תורים ובגליון הש"ס.

וראה בצאן קדשים ביאורו, אבל בהגהות הב"ח לא משמע כן.

וראה בשיטה מקובצת המתרץ, אבל תירוצו אינו מתרץ את כל הראיות שמשם הוכיח הברכת הזבח.

ויתכן לומר, שרש"י לא כתב כן אלא בחטאות המתות, שהיה פשוט להגמרא שאין להן מעילה מן התורה, שבודאי אינם "מקדשי ה'" כיון שדינן להיסגר בכיפה, ואין שום צורך להתנא של הברייתא להשמיענו ש"לא מועלין" מן התורה, דפשיטא הוא. אלא מוכח שרצונו לומר: "לא מועלין" אף מדרבנן. וראה רש"י נזיר [כח ב]: "ולא מועלין", משום דלאו בני הקרבה נינהו.

52. כן פירש המיוחס לרש"י שקושית הגמרא היא על דברי עולא.

ולכאורה קשה, למה הקשו על עולא, הלא גם

קדשים? אף שבסיפא "וכשהיא מתה כיון דנהנה כל שהוא מעל", יש הוה אמינא לחלק, כמבואר, מכל מקום, ברישא "כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום" אין שום חילוק בין חטאת לשאר קדשים, ומה שנקט התנא ברישא "חטאת" הוא לאו דוקא, ואם כן, נאמר כמו כן בסיפא שלא דוקא חטאת?

ומתרץ: אדרבה! באמת קשה על הרישא למה נקט התנא "חטאת" כאשר הוא הדין לכל קדשי קדשים? ומוכרחים לומר, שכיון שבסיפא נקט דוקא חטאת, כמו שדייקה הגמרא, לכן נקט ברישא נמי חטאת, ונקט רישא אטו סיפא. ומתחזק הדיוק של הגמרא!

51. כן כתב בפירוש המיוחס לרש"י. וטענתו היא, שאם כבר אמרו "לא נהנין" ופירושו: מדרבנן ואינו אלא איסור בעלמא, איך שייך לומר "לא מועלין" מן התורה? וכי יש להעלות על הדעת שמועלין?!

ובברכת הזבח מקשה על פירושו, ומוכיח מכמה מקומות בש"ס שנאמר בהן "לא נהנין ולא מועלין", ופירושהם "לא נהנין", מדרבנן